

Isnaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6 60
pol leta 6 . 60 3 30
šestrt leta 3 . 40 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici (v. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. svečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne odzivamo.

Oglasni in poslastice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« — Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamoje in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Isnaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Slovenec“ in klerikalna stranka na Hrvatskem.

Umevno je, da je ljubljanski „Slovenec“ segel z največjim veseljem po misli, da naj se osnuje na Hrvatskem klerikalna stranka, takoj ko je prisla med svet vest o ustanovitvi hrvatskega katoliškega tiskovnega društva. Navduševalno je pisal za tako nameravano stranko ter pričakoval uspehov, kakor jih je dosegla klerikalna stranka med Slovenci. Da je delal to tim lažje, je pisal o indiferentizmu v verskih stvareh med Hrvati, ki je prinesel žalostne plodove v hrvatskem političnem društvu a tudi v književnosti. Ta indiferentizem si je zelo izmislil, kajti znano je, da med Hrvati ni nikakega takega indiferentizma v verskih stvareh, da bi bilo treba vsled tega osnovati novo stranko, katera bi se borila zlasti po svojem glasilu proti indiferentizmu. Indiferentizem je izmisljen, pa pika! V tem navdušenju sta usli „Slovenec“ dve reči, ki sta prav simptomatični za nameravano stranko in za novo katoliško tiskovno društvo. „Slovenec“ pravi, da ima zdaj Hrvatska odločnega katoličana za bana pa unega tega nadškofa za sveto stvar. To je ena reč, druga pa je zagotovilo, da ima katoliška stranka to dobro, da more začeti svoje delo z znatnimi gmotnimi sredstvi. Glejte, glejte, kako na široko je vse zasnovano: Ban je odločen katoličan, nadškof je unet za sveto stvar, in „der dritte im Bunde“ je pa — denar! Denarja imajo dosti, z znatnimi gmotnimi sredstvi razpolagajo, kakor čitamo v „Slovenec“. Ban, nadškof, denar — te je geslo, pod katerim se snuje nova stranka na Hrvatskem. To troje govori pač glasno, kriči in vpije o — kupljeni, vladni stranki!

K vsemu temu manjka se nekaj. Povedano je prva podlaga za novo stranko, sedaj treba še bolje izraziti se, proti komu se bo bojevala ta nova stranka. „Slovenec“ je govoril prvotno o indiferentizmu v verskih rečeh, sedaj je šel pa že korak dalje — iznašel je hrvatske liberalce, ki so s svojim dosedanjim delovanjem

pokazali, da ne morejo hrvatskemu narodupomagati, treba se odločno upreti, kar bo katoliška stranka tudi storila. Sedaj torej že ima liberalce — in treba se odločno upreti! Namreč proti njim — liberalcem! „Slovenec“ je res že dosti pisal o hrvatskih razmerah, ali o hrvatskih liberalcih ni pisal, hrvatskim liberalcem ni zabavljaj, ker v to ni bilo prav nikakega povoda, kajti na Hrvatskem je še mnogo premalo naprednega duha, preveč pa že sedaj hlapčevstva klerikalizmu. In listi ne dajejo nikakega vzroka, da bi se bilo treba bojevati proti njim gledé na verske reči. Liberalce so si izmislili. Sedaj jih potrebujejo, ker brez njih pač ne more biti klerikalne stranke. Vsi oni, ki se postavijo po robu klerikalnim nakanam, bodo proglašeni za liberalce, in če so še tako preveti čistega rodoljublja ter neomadeževani in nikakor nočejo hlapčevati madjaronstvu, vendar le proti njim se bo borila nova stranka. Indiferentizem, liberalci — kaj se manjka? Brezverci! Tudi te najdejo. To je naravno stopnjevanje: Indiferentizem, liberalce, brezverci! Prvo dvojje že imajo, sedaj bomo slišali kmalu o brezvercih. Tako delajo klerikalci povsodi, tako so delali med nami in tako bodo med Hrvati.

„Trebalo se odločno upreti!“ — liberalcem. Khueni in madjaronska vlada bodo odslej lahko mirno spali, sedaj se snuje stranka, ki se ne bo upirala grozovitemu stiskanju Hrvatov od strani Madjarov, ampak upirala se bo hrvatskim liberalcem. Počila je na dan z geslom, da treba hrvatski narod „obnoviti v Jezusu Kristusu“, — o boju za toli tepatane pravice Hrvatov ni ne duha ne sluha! Samo obnoviti je treba Hrvate v Jezusu Kristusu, one Hrvate, o katerih njihovi duhovni zastopniki tako radi povdarjajo, da so bili „antimurale christianitatis“. Če so bili tak trden predzid krščanstva, da ga niso podrli drugi navali, ga ni podrl tudi mirni čas. Čemu torej treba popravljanje ta „antimurale“?! „Obnovljenje“ je le prevleza in grda zloraba imena Izveličarjevega! In „obnavljanje“ jih bodo z ostudnim, bratomornim bojem, kakor delajo klerikalci na Slovenskem. Bratomorni boj napovedujejo in sovražnika so si že na-

redili. Kdor čuti med Hrvati, kako nevarno je tako početje, kake strašne posledice utegne imeti, pa zmaje z glavo in mu zatrepeče rodoljubno srce, ta je liberalce, proti kateremu se treba upreti. Liberalce je, in ker je liberalce, je brezverec. Tako hudobno, tako liguorijansko razlagajo svoje namišljene sovražnike.

Madjaronska vlada pa se smeje ter si veselja mane roke, kajti sedaj je dobila pravo orodje, da bo vspešno pritiskala ob tla Hrvate ter delala iz njih pohlevne ovčice — da se bo le doktorjem sv. pisma, župnikom po deželi pa njihovim priveskom dobro godilo. Katoliška cerkev naj po svojih svečenikih zadusi hrvatsko zavest ter uklene Hrvata popolnoma v madjaronski jarem. „Ecclesia militans“ je vedno pripravljena poseči vmes ter se boriti proti narodnostnim težnjam. Škofje so vezani z reverzi na vlado, vlada je sovražna slovanskim narodnostnim zahtevam, torej more biti vsaka taka stranka, kakoršna se snuje na Hrvatskem, le skrajno nasprotna vsem pravim narodnostnim aspiracijam, pač pa osredotočuje vse svoje delovanje v to svrhu, — da se njenim glavarjem dobro godi ter da je ljudstvo ponižno in pohlevno pa kolikor mogoče nevedno in neumno. Služabniki politikujejo katoliške cerkve so mojstri v takem delu. Kaj Frank! Frank ni nič proti taki stranki, on je le nekaj predbojevnik za to, kar ima priti. To, kar se snuje sedaj, to bo pravo orodje, potlačiti hrvatski narod ter dvigniti na površje katoliške duhovnike, ki bodo prožno orodje vlade in škofa.

„Slovenec“ se veseli novih časov na Hrvatskem. Iz tega sledi zopet, da so klerikalci izdajalci naroda, koristolovci pa vladni hlapci. Njim ni nič za narod, nič za narodnost, njim je le za prevlado in za absolutno gospodarstvo nad masami ljudstva. V tako svrhu se zvežejo makari z bečebubom, če treba. Na Hrvatskem se zvežejo z vlado, ki je do skrajne skrajnosti sovražna vsakemu pravemu pokretu med Hrvati, nad njimi pa bo čul nadškof, ki je slepo orodje vlade. Pa ban je odločen katoličan, nadškof je unet za sveto stvar in pa denarja imajo na kupe! „Mein Liebchen, was willst du noch mehr?“

Boga na jeziku, v srcu pa hudičevo raznardevalno in poneumnevalno delo. Tako bo. Grdo hudičevo delo se obeta Hrvatom, in gorje odslej vsem onim pravim rodoljubom v Hrvatski, katerim polje čista hrvatska kri po žilah ter bije v prsih rodoljubno hrvatsko srce. Ti so liberalci, proti katerim se treba upreti! Boji za narodno zavest in samostalnost Hrvatske pojdejo počival, vname pa se hud medsebojni boj. Po eni strani Frank, po drugi klerikalci, v manjšini ostane pa pravo narodno delo. Taki časi se obetajo Hrvatim in takih časov se veseli glavno glasilo klerikalcev na Slovenskem. Umevno, da se jih veseli, kaj klerikalizem je breznaroden. To se kaže jasno v tem veselju. Opozarjamo naše somisljenike na te reči, da razmislijo o njih ter sprevidijo, kakošno je delo klerikalcev, kaj so storili med nami in kaj hočejo storiti na Hrvatskem.

Ban, nadškof pa denar — to govori vsi glasno, to pove vse.

Dopisi.

Iz Sovodenj. — Vidi se, da morabiti „Primorski list“ jako lačen dopisov. Ne samo, da prebavlja že davno pozabljenе članke drugih časopisov, ampak da zapolni svoja predala, sprejema v list, kar mu pride pod roke.

Tako so mu tudi dobro došle v zadnji številki budalosti, ki mu jih je nacečkal neki „Rubinje“ iz naše županije. „Zgrazali smo se“, pravi, „ko smo zvedeli, da je župan dovolil ples“. — Radoveden sem res, kdo so tisti, ki so se radi te malenkosti zgrazali? Prašam pa jaz sedaj onega rubinjskega „modrijana“: Ali se mu ni napel žolč, ko so navadno vsako leto mladeniči, dekleta, možje, žene in celo otroci iz naše okolice posebno pa Rubinjci morda z onim „modrijanom“ na čelu leteli na velikonočni pondeljek v Furlanijo, posebno pa v Gradišče na ples? Ali se ni zgrazal takrat, ko so te „pobožne“ dušice se demonsko vrtele po laskem taktu ter vsipale težko pridobljene kronice v lahonske žepe, kateri pa so marsikateremu pri odhodu dali na nos neizbrisljivo znamenje njih hvalečnosti? Seveda, da je g.

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

Povelje je določeno: jeden korak, jeden giblje, jedna beseda, iz katerih bi se dalo sklepati, da hočete bežati, in ustrojijo vas; če vas usmrtijo, menim, da mi bođe angleška sodnija hvaležna, da sem ji prihranil delo. Ah, vaše poteze dobivajo zopet mir, na vaše obličje lega njegova stara samozavest: „Štirinajst dni, tri tedne“, si mislite, — bah, pri moji iznajdljivosti me že privede čas na kako misel; moj duh je peklenski in si že najde kako žrtev — v štirinajstih dneh od danes naprej, si mislite, sem že daleč od tod. Ah, ah, poskusite!

Vidé, da je spoznal njene misli, si zarije milady nolhte v meso, da bi zatajila vsak giblje, ki bi izražal na njenem obrazu kaj drugega kakor strah.

Lord Winter nadaljuje:

„Častnika, ki zapoveduje tukaj v moji odsotnosti, ste videli, torej ga že poznate. Kakor ste videli, zna ubogati povelje, kajti poznam vas toliko, da vem, da niste prišli od Portsmoutha sem, ne da bi ga poskusili zvbati v pogovor. Kaj si mislite o njem? Ali bi mogel biti marmornat kip bolj neobčutljiv in nem? Na mnogih možeh ste že poskušali svojo zapeljivost in žalibog z uspehom. Toda — vraga! — poskusite jo na tem! Če

pri njem dosežete svoj namen, vas proglasim hudičem v človeški obliki.“

Nato se obrne k vratom in jih hitro odpre.

„Pokličite mi gospoda Feltona,“ pravi. „Potrpite še trenotek, in priporočim mu vas.“

In nato nastane med tema osebama esen molk, tekom katerega je bilo slišati počasne in jednako merne korake, ki so se bližali. Kmalu se prikaže v temi koridorja človeška postava, in mladi poročnik, s katerim smo se že seznanili, obstane na pragu in pričakuje baronovega povelja.

„Vstopite, moj ljubi John,“ pravi lord Winter, „vstopite in zaprite vrata.“

Mladi častnik vstopi.

„Zdaj,“ pravi baron, „si oglejte to žensko: mlada je, lepa je, znani so ji vsi načini zapeljevanja, kar jih je na svetu, in vendar je pošast, ki je zagrešila v dobi petindvajsetih let toliko zločinov, kolikor jih morete čitati v arhivih naših sodnij tekom celega leta. Njen glas govori za njo, njena lepota je njenim žrtvam za vado, celo s svojim telesom plačuje, kar je obljubila, v tem oziru se ji mora priznati, da je pravična. Poskusi vas zapeljati, morebiti vas poskusi celo umoriti. Rešil sem vas bede, Felton, dal sem vas imenovati poročnikom, več kakor enkrat sem vam ohranil življenje, znano vam je, pri kateri priliki; jaz vam nisem samo naklonjen, ampak prijatelj, ne samo do brotnik, ampak oče. Ta ženska se je vrnila na Angleško, da bi stregla meni po življenju; v svojih rokah držim to kačo. In zdaj sem dal poklicati vas in vam pravim: Prijatelj Felton, John, dete moje,

čuvarj mene in čuvaj zlasti sebe pred to žensko; prisezi na blagor svoje duše, da jo prihraniš zasluženi kazni. John Felton, jaz verujem tvoji besedi, John Felton, jaz verujem tvoji poštenosti.“

„Milord,“ pravi mladi častnik ter izlije v svoj jasni pogled vso jezo, ki jo je mogel imeti v svojem srcu, „milord, prisegam vam, da se zgodi, kakor želite.“

Milady vzdrži ta pogled kakor žrtev, ki se je odrekla popolnoma vsemu: nemogoče bi bilo najti udanejši izraz kakor ta, ki se je razlil zdaj čez njeno obličje. Lord Winter je v nji komaj spoznal tigro, s katero se mu je bilo preje skoro spopasti.

„Nikdar ne sme zapustiti te sobe, ali razumete, John,“ nadaljuje baron; „z nikomur si ne sme dopisovati, samo z vami sme govoriti, če jej sploh hočete izkazati čast, da jo nagovorite.“

„Dovolj je, milord, prisegel sem.“

„In zdaj, madame, se poskusite spraviti z Bogom, kajti od ljudij ste sojeni.“

Milady poveši glavo, kakor bi jo bile te besede pobile popolnoma. Lord Winter odide ter namigne Feltonu, ki mu sledi in zapre vrata.

Trenotek pozneje se začujejo na hodniku težki koraki mornaričnega vojaka, ki je s sekuro ob boku in z muškoto na ramih opravljal službo stražarja.

Trenotek ostane milady, kakor je bila, misleč, da jo morebiti opazujejo skozi ključavnico; nato dvigne počasi glavo, na katere obličje je legel preteč in izzivajoč izraz, pohiti k vratom, da bi prisluskovala, gre pogledat skozi okno, se vrže v velik naslonjač in prične razmišljati.

župan v domači občini dovolil ples na velikonočni ponedeljek (kateri je sicer za vse katoličane dan veselja, jedino morda za imenovanega „Rubinca“ je bil dan kislega grozdja!), to steje oni rubinjski hujšak za bogoskrunstvo.

A vendar ne smatra kot bogoskrunstvo in skrajno podivjanost to, da se je celo v tistem tednu v jedni najzagrizenejši klerikalni krčmi naše občine pozno v noč nategovala harmonika, ter divje se vrtele „pristine“ klerikalne dušice, ne menet se za svetost in skrivnost omenjenega tedna! Ha! ta klerikalna pobožnost, kako je dan za dnevom bolj očitna!

Tudi smesen in dalekogleden je ta „Rubinca“. Se zaganja celo v slov. trobojnico, ki je visela iz plesne dvorane, ter jo opisuje svojim pajdašem, kako je zamazana in raztrgana. To je najbrže „klerikalna“ zahvala g. županu, kateri je bil tako odpr. da je vedno posojeval isto trobojnico, da se je razobeševala o cerkvenih slavnostih na zvonik, kjer je tudi dobila iste rane in madeže, kateri onega „Rubinca“ zdaj tako močno v oči koljejo.

A vrhunec vse podlosti se mi zdi to, da smesi in zmerja napredka in ukazeljne sovodenjske mladeniče in može, kateri zrtvujejo ves svoj pičli prosti čas v to, da se izvežbajo v godbi ter s tem morda za vselej zapro pot vsiljivemu laškemu taktu v naši občini.

Seveda „muzikalni Rubinca“ steje to za „Bärenmusik“ ter lepše mu done na ušesa izzivalni akordi gradščanskega „Marameo“. — Sicer se vidi, da iz vsega kvassanja „Rubinca“ kipi le srd do nedosežnih načrtov in neki tajni šepet na ušesih mu prerokuje, da bode še treba računati s temi preklicanimi naprednjaki v naši občini. — In pravo je to prerokovanje; kajti kolikor se je zvedelo, je c. kr. namestništvo v Trstu razveljavilo minole volitve v starešinstvo v vseh 3 razredih, ter odvzelo celo volilno pravico štirim najzagrizenejšim klerikalnim hujšakem, ki so bili pri zadnjih volitvah celo voljeni v starešinstvo. Tu se vidi, na kakih pravilnostnih in pravicnih podlagah so stale nekdanje „sijajne“ klerikalne zmage. Ha! gospoda: „Kdor se zadnji smeje, se najbolje smeje!“

Vas pa, dragi mladeniči in može, naj vas ne vznemirjajo taki falotski napadi in obrekovanja, le pogumno nadaljujte s svojim poukom, bodite temelj boljših časov v naši občini ter delujte z vso močjo v to, da se uniči vsa ona morilna tema neumnosti in izkoriščanja, ki hinavsko sili h krmilu naše lepe občine. In ko pride dan računov, povejte smelo v obraz vsem onim zaznamovanim „pristnim katoličanom“, da boljše poštena, zavedna in narodna ženska kitlja na strani poštenega in razsodnega župana —

nego komando občine v oni dolgi, nikdar polni ter „ozlindrani“ črni moski kitlji! Sovodenjc.

In baške doline. — Na dopis v „Prim. listu“ od 7. t. m. odgovarjamo povsem na kratko to-le: Novi župan občine Grahovo g. Josip Golob je bil, je in ostane zvesti pristav napredne stranke. Če mož ni „liberalca“ danes, zakaj je bil pa pred volitvami? Če je danes poštenjak, zakaj pa ni bil poprej? Zakaj ga klerikalci niso volili? G. Golob, po domače Čemazar, je danes župan občine Grahovo po volji napredne stranke in njemu so bila in mu ostanejo vedno sveta načela te stranke.

Duhovščina ukazuje v cerkvi, izven cerkve pa so duhovniki le enakopravni državljani. Moje kraljestvo ni od tega sveta — je rekel Kristus.

Izid volitev v baski dolini kaže duhovščini jasno in odločno: Roko proč od občine! — Kar se tiče kislih obrazov, smo iste pač videli, toda pri „liberalcih“ ne.

Da ni bilo duhovske agitacije, bile bi se volitve vršile enoglasno in rezultat bi bil isti, kakor je danes. Županstvo bi ne bilo več na Grahovem. Da so pa duhovniki poslušali svete pametnih mož, bi bilo za nje gotovo boljše nego je tako. Vraga so klicali in sedaj ga imajo. Nauk pa, katerega naj crpajo iz tega za bodočnost, je sledeči: Naj vršijo točno dolžnost svojega stanu, naj se ne utikajo v stvari, katere jih ne brigajo, naj se ne postavljajo v nasprotje z ljudstvom, naj delajo mesto za prepir za mir, in tako bo najboljše za nje, za občino in ljudstvo!

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Postni oficijal gosp. Viktor Klinar je imenovan postnim kontrolorjem v Pulji.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi v soboto dne 8. maja 1904. koncert s sodelovanjem vojaškega orkestra c. kr. pešpolka št. 47. v veliki dvorani „Hotela Central“.

Petje: 1. Psalm 149. Ant. Dvořák, mešan zbor. 2. Vspomladna pesem. Stanko Pirnat, mešan zbor. 3. Solo v usko, P. J. Čajkovskij, mešan zbor. 4. Križari na moru, Bazin, moški zbor. 5. Povejte, ve planine, Förster, moški zbor. 6. Dve simfonični pesmici: Na Golgati in Pred prvimi verzi, J. Michl. — Vojaški orkester bo izvajal 3 točke. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Sedeži I.—III. vrste 2 K 50 vin.; IV.—VI. vrste 2 K; VII.—X. vrste 1 K 50 vin.; stojnice 70 vin. Posebne vstopnine ni. Vstopnice se razprodajajo pred koncertom v prodajalnici g. Antona Jeretiča, Via Seminario, na dan koncerta od 7½ ure naprej pri blagajnici. Orkester vodi osebno g. Benzur. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Dva plesa na Velikonočni ponedeljek. — V Sovodnjah so plesali na Velikonočni ponedeljek. Radi tega je izšel v „Primorskem listu“ v četrtek svetega ogorčenja poln dopis, kateremu sicer odgovarja na drugem mestu dopisnik iz Sovodenj, o katerem pa se moramo tudi tu malce pobaviti. V tistem dopisu iz Sovodenj v „Pr. l.“ citamo: „Ni je slovenske občine na Goriskem, ki bi oskrunila sv. velikonočne praznike s plesom, vsaj do sedaj ne. Prva občina, ki je to storila, so Sovodnje, v katerih se dovoljujejo javni plesi vsakokrat, kadar pade v glavo kaknega paglavca misel, da se priredi javni ples. Kaj se hoče, „naprednjaki“ smo, in kot taki moramo seveda v vsaki reči napredovati. Zgražali smo se, ko smo izvedeli, da je župan dovolil ples.“

Potem pa zopet: „Dovoljujemo si se par besed do našega župana, seveda „naprednjaka“. Kaj ga je nagnilo k temu, da je dovolil ples, ko ve, da na celem slovenskem Goriskem, naj si bodo v kakih občinah se tako „naprednjaki“ župani, niso dovolili še nikoli drugi praznik velikonočni plesa iz spoštovanja na spomin vstajenja našega Izveličarja. Ali je to častno za sovodenjsko občino, da je ona prva oskrunila te sv. velikonočne praznike s plesom? — No, no, pa je treba stvar drugače razumeti. Naš župan je krčmar in ples se je vršil v njegovih prostorih. S tem je vse povedano! „Basta che rende“ in vse se dovoli. Ali vedite in bodite gotovi, da tisti krčmar, ki išče pri plesih dobička, ne bo obogatel. To kaže nesteto dokazov.“

Strasno! Oskrunili so velikonočni praznik! Bržčas bodo vsi ferdamani!

Ali ferdamani pa ne bodo klerikalci, kajti klerikalci smejo plesati na Velikonočni ponedeljek. Javen ples je bil tudi v Lokavcu pri Ajdovščini, in sicer v Vidmarjevi krčmi, ki je tikoma cerkve. Ali ta predbro znani lokavski župan Vidmar je klerikalec, zategadel pa mu nič ne rečejo, če plešejo na Velikonočni ponedeljek v njegovi krčmi, ki je prav tik cerkve, kjer je vstal malo poprej Izveličar. Glejte jih glejte, kakšni so. V Sovodnjah so plesali v krčmi pametnega, samostrnega moza, ki noče biti privešek klerikalni bandi, zato lop po njem! zato so oskrunili sv. velikonočne praznike, hazardist in klerikalec Vidmar jih pa ni oskrunil, dasi se je plesalo v njegovi krčmi prav tako, kakor v Sovodnjah!! Vidite dvojno mero, eno za „liberalca“, eno za klerikalca. Klerikalec sme storiti vse, njemu ne rečejo nič, naprednjak pa ne sme storiti nič, njemu izrečejo vse. Iz tega se vidi, kako demoralizuje klezikalizem ljudstvo, ker smatra klerikalce za nekaj več nego so naprednjaki. In na Velikonočni ponedeljek se ne sme plesati v krčmi naprednjaka, v krčmi klerikalca pa!

Seveda vse to je dobro preudarjena lumparija! Udrihajo po županu, ker so volitve razveljavljene ter se bodo vršile nove. Samo radi tega se zaletavajo v gospoda žu-

pana, samo radi tega govorijo o skrunjenju, da bi jim kaj pomagalo pri volitvah! Da ni sram takega dopisnika? Pfuj!

Pricakujemo pa končno, da ako je le še kaj poštenja pri „Prim. listu“, da obsodi tudi lokavskega Vidmarja, ker je „oskrunil sv. velikonočne praznike“!

„Is priproste kmečke roke“ (kdo to verjame?) je izšel v „Gorici“ dopis, v katerem neki L. M. (izmislijo, kakor si znajo podpise izmisljevati!) pravi, da A. Gabršček piše v „Soci“ z dne 2. aprila t. l. v dopisu „Z dežele“, da mi Vipavci moramo priti enkrat doli v Gorico ter nagnati posl. Greg. in Berbuca, drugače ne bo nič... V „Soci“ smo priobčili z dežele nam dosli dopis, — v „Gorici“ pa citamo sedaj: A. Gabršček piše v „Soci“ v dopisu! To je pisano po reku: Rečem ti, da mi ne porečeš, kajti znano je, da v ulici Vetturini klanfajo in ponarejajo dežele ter vtikajo v nje razne reči (slučaj Kccc!), ali da bi odvrnili tak sum od sebe, pa se zaderejo na drugega... Kar se tiče brezobrestnih posojil, je pač umevno samo ob sebi, da sta poklicana v glavnem delati na to, da se oddajajo pravočasno, deželna odbornika in ne drugi poslanci. Zato sta pač dež. odbornika, in ako bi izvrševala vestno svoje dolžnosti, bi morala vedno vedeti, kaj in kako je s temi rečmi ter se potegovati za kmeta. Ali ja dva moza le molčita, ker se jima hlače tresejo pred vlado in Pajerjem, toliko pridneje pa farbata, ako pride kdo k njima kaj poprosat. Ne izve nič, vrača pa se s polnimi ušesi zvitega govorjenja. Taka junaka sta. „Dopisnik“ meni tudi, da mi ne privoščimo odbornikoma plače le za to, ker sta odbornika imenovana dva moza. Temu ni tako. Mi stojimo na tem stališču, da tiče vsakemu delu plačilo. Toda kjer ni dela, pa je plačilo, tam pa je krivca doma. In da je slo delo spat, odkar imamo dva „kat.“ odbornika, je že obče znano in smo to tako dokazali, da so bili vsi poskusi v „Gorici“ ovreci naša dejstva, naravnost smešni. Naša dva dež. odbornika pa sta že toliko zakrivila, da bo trajalo lep čas, predno se popravi, ako bo se sploh čas za to. O rečeh v deželni hiši smo pisali tam pred časom članke, ki so bili vsi do zadnje pike resnični ter se je marsikdo, ki pozna c. razmere, le čudil, kako dobro smo jih pogodili. Če bodo dosti rentabilni po „Gorici“, se začnemo od kraja baviti z deželno hišo, pa ne v veselje Berbuca in dr. Gregorčiča! Faktum ostane, da dobivata naša deželna odbornika denar za prazno delo. Ta deželni denar je vržen proč, kakor oni tisočaki, katere vleče v dež. hipotečni banki Lapanjeva ničla iz Kobarida! Kakor se vidi, bode treba o teh rečeh še pisati, ker jih tako srbijo...

O g. Andr. Gabrščeku piše oni „dopisnik“, da mora imeti dohodkov kakih 20.000 K, tako živi. Glejte, glejte! Včasih pravijo, (Dalje v prilogi.)

XXI.

Častnik.

Med tem je pričakoval kardinal poročil z Angleškega, toda vsaka došla vest je bila neugodnejša, vsaka bolj preteča.

Dasi je bilo mesto La Rochelle dobro obkoljeno, dasi so zagotavljale vspeh različne naprave in zlasti nasip, ki ni pustil nobene ladije več v mesto, je moglo obleganje vendar trajati še dolgo časa; in to je bila velika sramota za kraljevo orožje in velika neprijetnost za gospoda kardinala, ki mu sicer ni bilo več treba razdvojevati Ludovika XIII. in Ane Avstrijske — kajti to je že dosegel —, a je moral pomiriti gospoda de Bassompierre, ki si je bil v laseh z vojvodo d'Angoulême.

Kar se tiče Monsieurja, ki je pričel obleganje, je prepustil kardinalu skrb, da je konča.

Kljub neverjetni vstrajnosti svojega župana je mesto poskusilo upor ter se hotelo udati; župan je dal upornike obesiti. Ta smrt je pomirila tudi najbolj razburjene glave, ki so zdaj sklenile umreti lakote. Ta smrt se jim je zdela še vedno počasnejša in manj gotova kakor nakraten pogin na vešalih.

Oblegalci so zajeli zdajpazdaj sele, ki so jih pošiljali Rochellanci Buckinghamu, ali ogleduhe, ki jih je pošiljal Buckingham Rochellancem. V obeh slučajih je bila obsodba hitro končana. Gospod kardinal je izrekel samo besedici: Na vešala! Povabili so kralja, da je tudi gledal obešanje. Kralj je prihajal utrujen, in odločili so mu prostor, s katerega je mogel opazovati vse podrobnosti tega dogodka: to ga je vselej nekoliko razvedrilo in ga pripravilo k temu, da je mirno trpel obleganje; toda to mu ni pregnalo strašnega dolgčasa, ki ga je mučil, in vsak trenotek je

govoril o tem, da se vrne v Paris, tako da bi bila Njegova Eminenca kljub svoji iznajdljivosti v veliki zadregi, če bi ne bilo selov in ogleduhov.

Vendar je potekal čas, in Rochellanci se niso udali: poslednji sel, ki so ga ujeli, je imel pri sebi pismo. To pismo je imelo sicer povedati Buckinghamu, da je mesto v največji sili; toda mesto dostavka: »Če ne pride Vaša pomoč tekom štirinajstih dni, se udamo,« je stalo čisto priprosto: »Če ne pride Vaša pomoč tekom štirinajstih dni, nas najde pri svojem prihodu vse sestradane.«

Rochellanci so upali torej samo na Buckingham. Buckingham je bil njihov Mesija. Bilo je jasno, če izvedo na kak način, da ne morejo več računati na Buckinghamu, da jih zapusti z njihovim upanjem tudi njihov pogum.

Pričakoval je torej z veliko nestrpnostjo poročil iz Anglije, ki bi mu povedala, da Buckingham ne pride.

Vprašanje, če bi se ne bilo mogoče polastiti mesta z naskokom, katero so večkrat razpravljali v kraljevem svetu, so pustili vsakokrat nerešeno; prvič se je zdelo, da mesta ni mogoče osvojiti; poleg tega je vedel kardinal kljub vsem svojim besedam predbro, da bi groza nad klanjem v boju Francozov proti Francozom potisnila politiko za šestdeset let nazaj, in kardinal je bil tedaj to, kar nazivamo danes z besedo naprednjak. Res bi bilo pustošenje La Rochellea in smrt treh ali štirih tisoč hugenotov, ki bi se bili pustili usmrčiti, leta 1628. podobno pariški svetovnejski roči iz leta 1572.; in to skrajno sredstvo, kateremu kralj kot dober katoličan ni nikakor nasprotoval, so opustili poleg tega tudi zato, ker sta se generala, vodeča obleganje, izrazila, da je La Rochelle mogoče osvojiti samo z lakoto.

Kardinal se ni mogel oprstiti strahu, s katerim ga je navdala njegova strašna poslanica, kajti tudi on je spoznal nenavadno nastopanje te ženske, ki je bila zdaj kača, zdaj levinja. Ali ga je izdala? Ali je mrtva? Vsekakor jo je poznal dovolj, da je vedel, da brez veliki ovir ni postala nedelavna, in naj že dela zanj ali proti njemu, naj bode že njegova prijateljica ali sovražnica. Toda od kod naj bi bile prišle te ovire? Tega seveda ni mogel vedeti.

Sicer pa je računal na milady, in je imel za to vzroka dovolj. V preteklosti te ženske je slutil strašne stvari, katere je mogel prikriti samo njegov rudeči plašč; in opazil je, da je ta ženska iz tega ali onega vzroka njegova, ker v nevarnosti, ki ji je preti, ni mogla najti močnejše opore kakor njega.

Odločil se je torej, nadaljevati boj popolnoma na svojo pest in pričakovati vsakega vspeha, ki ga priborijo drugi, samo na način, kakor pričakujemo slučajne usode. Zato je nadaljeval znameniti nasip, ki je imel pahniti La Rochelle v stradanje. Zdajpazdaj se je ozrl na to nesrečno mesto, ki je hranilo v sebi toliko silne bede in tako mnoge junaške kreposti; in pri spominu na Ludovika XI., svojega političnega prednika, se je spomnil maksime: »Deli in vladaj!«

Ko je oblegal Henrik IV. Paris, je dal metati čez obzidje kruh in živež; kardinal je dal metati čez obzidje majhne listke, na katerih jim je pravil, kako krivično, sebično in barbarsko je postopanje njihovih voditeljev: da imajo ti voditelji nakopičene množice žita in ga ne razdelijo, da so tega načela — kajti tudi oni imajo načela, — da ni mnogo na tem, če pogibe žene, otroci in starci, samo da ostanejo može, braneči njihove zidove, močni in zdravi. Kljub temu, da se to načelo še ni splošno priznavalo, je vendar prošlo že iz teorije v prakso. Toda listki so imeli do-

da nima nič, napovedujejo mu bankrot, naštevajo strašne dolgove — sedaj pa je velik bogatin! Kdo more smatrati to Gregortičevo klobasarijo, ki slisi na ime „Gorica“, se za resen list?!

Pa tudi v gospoda drž. poslanca O. Gabrščeka so se začeli v zadnjem času zaletavati. Neki prismojenec v gorah je bil vprašan na nekem shodu celo, kje da je, in dr. Gregortič je to z vidnim veseljem priobčil v svoji „Gorici“, v drugi posebni notici pa pohvalil istočasno samega sebe, da je pripomogel do nekih olajšav kuharjem zganja. Da ga ni sram tega brezdelnega človeka! — Take izbruhe ima gospod O. Gabršček v zahvalo, ker tako izdatno podpira „Solski dom“. Dr. Gregortič mu „kvitira“ sprejeme v obliki žalitev v svojem listu „Gorica“.

Smrtna kosa. — Dne 2. t. m. je nenadoma umrl gospod Josip Kurelić, posestnik in predsednik občinskega upravnega sveta v Pičnu. Pokojni se je vozil iz Pična v Pazin. Mejpotoma se mu je konj splasil, vsled česar se je kočija zvrnila po strmini v jamo. Kurelić se je dvignil in se povrnil domov. Mejtem pa, ko je pripovedoval o nesreči, mu je prišlo slabo in na mestu je izdihnil dušo.

Pokojnik je bil brat župana pazinskega, dr. Šime Kurelića. Smrt njegova pomenja nenadomestno izgubo za vso spoštovano rodbino, a tudi hud udarec za našo narodno stvar v Istri.

Nagloma je umrl včeraj dopoldne g. Ernesto de Bassa, podtajnik v tukajšnji trgovski in obrtni zbornici. Ko je šel po ulici Morelli, se je zgrudil na tla. Prenesli so ga v Škertovo tiskarno, kjer pa je umrl, zadet od kapi. Pokojni je bil tudi tajnik v tuk. gledališču, radi tega so opuatili sinocnjic predstavo v gledališču. Svoj čas je sodeloval pri listu „L'isonzo“. Živel je dolgo časa tudi v Italiji.

Tržaški „Piccolo“ pa katoliška cerkev. — Tisti, ki diktira, kaj mora delati sveta in nezmotljiva katoliška cerkev v tržaški škofiji, da so Lahi zadovoljni, je židovčič „Piccolo“. Vanj se stekajo vse pritožbe proti ostanku staroslovenske božje službe in on vpliva, kje imajo biti sredi Slovanov postavljeni laški duhovniki, ki ne umejo slovenskega jezika. Tudi „Lega“ skrbi za duhovski naraščaj v smislu raznarodovalne politike. „Piccolo“ hrepeni po takih časih, da se prežene staroslovenščina popolnoma iz cerkva ter da pridejo vse duhovniške službe v roke laškega duha nasičenih duhovnikov, tako da pride raznarodovanje iz cerkve v polni cvet. Lahi zahtevajo, da jim pomaga katoliška cerkev polasčevati Slovane, in to se godi že sedaj v jako veliki meri, ali hočejo še več. Zategadel pa grabijo po vseh sredstvih ter hočejo, da se uvede takoj tudi med nami kaka reč, ako se je uvedla kje drugje, pa bi bila sposobna služiti njihovim namenom. Papež Pij X. je uvedel apostolsko vizitacijo za Italijo. Ta vizitacija ima namen, poslušati pri-

tožbe vernikov proti duhovnikom in skofom ter sprejemati njihove razne želje. Po tej vizitaciji je pograbil „Piccolo“ ter želi, da bi se uvedla tudi v tržaški škofiji. Brenči mu namreč po glavi zopet slovanska agitacija. „Piccolo“ bi rad potem take vizitacije odpravil slovensko bogoslužje pa slovanske duhovnike. To bi hujskali ljudi ter jih drago podkupovali, da bi le zahtevali laške duhovnike ter odpravo slovanščine iz cerkve! Ali zdi se nam, da take vizitacije v tržaško-koperski škofiji sploh ni treba več, kajti boljsega moža v svoje namene nego je skof Nagl, Lahi niso mogli dobiti. On uresničuje vse njihove želje na prefrigan način ter sploh ni storil še nič takega, da bi bili le malce pogodrnjali proti njemu. Nasprotno ga celo že kar javno hvalijo, in k izraza „Piccolo“ željo po apostolski vizitaciji, piše, da v tržaški škofiji se je v zadnjih časih spremenila marsikaka reč na bolje, ali ne more se še reči, da bi bila reforma dokončana...

Prepričani smo, da taka apostolska vizitacija kakor v Italiji je potrebna v marsikaki škofiji prav nujno, ako bi se uvedla v tržaško-koperski, tedaj bi imela popolnoma političen značaj. Tam je ni potreba, saj Nagl že dela tako, in skonča svoje delo brez apostolske vizitacije. Žalostno pa je to, da ni prav nikakega gibanja proti Naglovim nakanam, vse miruje in počiva, Nagl pa dela, kar hoče. Če pojde njegovo delo tako naprej, tedaj bo nam škodoval v narodnem oziru v enem letu več nego vsi drugi Lahi v desetih!

Z vlaka je padel v soboto neki Al. Tonin, star nad 50 let, doma iz krajstva. V Trzicu je stopil na vlak malo natrkan, med potjo pa šel iz vagona lovit zrak, ali pri tem se je opotekel ter padel. K sreči pa se je le nekaj opraskal po obrazu ter poškodoval malo na desni nogi. Vrnil se je potem v Trzicu, kjer je dobil zdravniško pomoč.

O dopolnitvi deželnozbornski volitvi na Gorenjskem piše tudi „Gorica“, rekoč, da kaže razmerje glasov, da je bil tu kak pritisk (namreč pritisk duhovščine) popolnoma nepotreben... Nò, tega mnenja pač niso duhovniki na Gorenjskem v volilnih okrajih, kajti ti so gibalni in migali ob volitvah, da je bilo kaj. Spovednico in leco so zlorabljali za volitev pa po hišah so hodili ter obdelavali može in žene, da se mora voliti le farovskega kandidata Demšarja. Na vse načine, tudi najgrše, so vplivali na volilce, in na dan volitev so bili vsi na volistihi. Pritisk je bil nečuden, in pritiskali so vsi ves zadnji čas in na dan volitve. To je dejstvo, katerega ne more nihče utajiti. Pa tudi potrebovali so takega pritiska, kajti drugace bi bil dobil kandidat neodvisnih kmetov najmanj se kakih 600 glasov. Volilci so se udajali pritisku in farovžev, zato pa je sedaj po omenjenem volilnem okraju premnogo kletvin na — farje!

Nesreča. — V bližini Skopega na Krasu je imel iti neki voz z dvema ženskama z Vipavskega čez tir, kateri delajo tam

za novo železnico. Tam že vozijo z vozovi po tiru, radi tega je paznik opozoril voznika, naj pazi ter naj počaka. Ali voznik je pognal konja. Nesreča je hotela, da so prav v tistem hipu pridrdrali nekateri vozovi navzdol ter se zaleteli v voz. Ena ženska je ostala mrtva, druga težko ranjena. Vozniku se ni zgodilo nič.

Pomiloščen je Vincenc Vontina, ki je bil radi tega, ker je ubil svojo ženo, od porotne sodnije v Gorici obsojen na smrt, na 16 letno ječo.

„Brilškolo“ sta igrala. — „Pri Matevžu“ na Cingrafu sta igrala „brilškolo“ dva strastna kvarteta. Eden je zgubaval, drugi dobival. Zguba je znašala 49 K. Drugi dan sta šla k „Bajti“. Tu pa je dobil oni prvi 6 K. Od tam sta šla spet k „Matevžu“ na Cingraf. Tam je prvi spet zgubaval. Zgubil je 20 K. Seveda je bil goreč in razvnet. Od tam sta šla v neko gostilno v ulici proti Sškemu mostu, kjer je oni prvi, ki se imenuje Anton, zopet zgubil 6 K. Ali tu kar nakrat reče, da je manjkal v igri „kraj denarski“ in pa „petika baštonova“. Nastal je mučen trenotek. Preštel je karte ter videl, da dveh ni! Na to mu je oni drugi, ki se imenuje „Luiz“, obstal, da ga je goljufal. Imel je dve karti v žepu in s tistima manipuliral tako, da je dobival, oni pa zgubaval. Ta je hotel nazaj ves denar, ali dal mu je le 32 K, kolikor je imel pri sebi. Na to je šel ogoljufani to reč naznanit policiji.

Ropretič zopet pred sodnijo? — Baje prideta Ropretič in Giulio, o katerih novi obsodbi smo pred kratkim poročali, zopet pred sodnijo, kajti Giulio je napovedal nove tatvine, katere je izvršila Ropretič v neki cerkvi v Ljubljani.

Dve uri ukradeni. — Dva Laha iz krajstva sta stala v soboto v cirkusu Zavatta ter se zabavala. Ko pa je bilo zabave konec ter sta prišla na zrak, sta zapazila, da nimata več svojih ur. Enemu je manjkala tudi verižica, drugemu samo ura. Tatvino sta naznanila takoj policiji. V nedeljo zjutraj sta videla dva moža v ulici Grabec (Grabizio!), kako sta dva mladeniča nekaj iskala po zemljišču v bližini ceste. Ona dva sta se jim približala ter ju vprašala, kaj delata, ali o ura nista dobila, marveč sta se tista dva mladeniča odstranila. Ko sta odšla, sta začela pa ta dva iskati, in našla sta v zemlji skriti dve uri. Prišla je policija, ki je spoznala, da sta to uri onih dveh Lahov, ki sta bila okradena v soboto v cirkusu. Sodi se, da sta izvršila to tatvino Livelic Angel iz Trsta, pristojen v Gorico, mornar, rojen l. 1879. in Glesič Artur, mehanik, rojen l. 1880. v Trstu, pristojen pa v Črniče. Ta dva človeka so prignali v soboto v Gorico, ker sta izgnana iz Trsta.

Dimnikarji v Gorici so bili sestavili za svoje delovanje načrt, po katerem so razdelili mesto v 6 okrajev ter postavili stalno tarifo za privatnike in za industrijce. To so

storili v sporazumljenju z magistratom. Sedaj se nahaja vloga v trgovski in obrtni zbornici, da pove svoje mnenje.

Zgorel je hlev Ant. Zuljana v Kozani št. 21., s hlevom pa tudi seno in nekoliko vinske posode. Zuljan je zavarovan pri „Slaviji“.

V Kostanjevici na Krasu je zgorel hlev s senom posestniku Ant. Frančeskinu.

Pelagra. — V Furlaniji odpirajo sedaj za dobo najdlje 50 dnij kuhinje, iz katerih dobivajo hrano bolniki, ki trpe na pelagri. Sicer se ta način odpomoti dobro obnasa, ali številno bolnih na pelagri je vendarle veliko ter se po nekaterih krajih množi.

Voz gnoja je peljal v ponedeljek neki laški kmet iz hiše na tekališču Fr. Jos., kjer prebiva goriski župan, in sicer je peljal zjutraj ob 6 $\frac{1}{2}$. Prepovedano pa je voziti gnoj pred 10. uro zvečer in po 5. uri zjutraj. Peljal je po tekališču Fr. J. naprej mimo kavarne Corso, pa ga nihče ni vstavil. Naš poročevalec pravi, da ko bi bil Slovenec, bi ga bili hitro prijeli, Lahu pa se ni treba brigati za točna določila.

Slovenski tehniški slovar. — Odbor „Slovenske Maticе“ je sklenil v svoji zadnji seji, da prične akcijo za izdajo slovenskega tehničnega slovarja. V pripravljavni odbor so bili izvoljeni: ravnatelj Šubic in Seneković ter profesorji Bartel, dr. Ilesič in Pleteršnik.

„Kmetška Čitalnica“ v Podmelnu vabi na veselico, katero priredi v nedeljo dne 17. aprila 1904. Vspored: 1. „Naprej zastava Slave“, tamburanje, M. pl. Farkaš. 2. Nagovor. 3. „Potoki tecite“, mešan zbor. Jan. Laharnar. 4. Deklamacija: „Velikonočna“, S. Gregortič. 5. Polka iz operete „Jamska Ivanka“, tamburanje, H. Vogrič. 6. Igra: „Eno uro doktor“. 7. „Ventek narodnih pesnij“, mešan zbor, Jan. Laharnar. 8. „Roza“, mešan zbor, Jan. Laharnar. 9. Srečkanje. Po veseli: Prosta zabava. Vstopnina za osebo 30 vinarjev. Začetek točno ob 7. in pol ur. zvečer. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi čitalnični odbor.

Trotoarja manjka v Gorici pred mnogimi, zlasti novimi hišami. Zato je izdal sedaj magistrat ukaz, da se ima napraviti trotoar nemudoma, in ako bi se gospodarji protivili, ga napravi pa magistrat na njihove troske. Manjka ga baje za kakih 10.000 m.

„Matilene knjige“ so ravnokar dospjele ter se jih dobi pri g. M. Korsiču v Čitalnici, kjer se tudi ob enem lahko obnovi naročnino za prihodnje leto.

Popravek. — V uvodnem članku je ostala tiskovna pomota antimurale. Citati je pravilno ante murale.

Javni ples priredijo fantje v Ozeljanu dne 17. t. m. pri Stefanu Špacapanu na Otavi. Svirla bode godba iz Prvačine, broječa 16 mož. Zvečer bode umetno rasvetljeno.

Listnica. — G. dop. iz D. Dopis pričimo prihodnjč. Hvala!

kazati njegovo škodljivost. Listki so spominjali može, da so ti otroci, te ženske, ti starci, ki jih puste umirati, njihovi sinovi, njihove soproge, njihovi očetje; pravičnejše bi bilo, da bi zadel vsakega delež splošne bede, da pridejo v enakem položaju do enakih sklepov.

Ti listki so vresničili nade svojega očeta v toliko, da se je pričelo veliko število prebivalcev osebno pogajati s francosko armado.

Toda v trenutku, ko je pričenal kardinal že žeti sadove svoje setve in si je že čestital na tem sredstvu, se je kljub veliki pažljivosti Bassompierrea, Schomberga in vojvode d'Angoulême, na katere je pazil zopet kardinal, posrečilo nekemu Rochellancu na Bog ve kakšen način, da se je ukradel skozi vrste kraljeve vojske v mesto. Prihajal je iz Portsmoutha in trdil, da je videl tam močno ladijevje, ki je pripravljeno, da odpluje še prej nego v osmih dneh. Da, še več: Buckingham je naznanil županu, da hoče napovedati velika liga Franciji vojno: kraljevska, cesarska in španska armada prično zajedno pustošiti kraljevstvo; to pismo se je prečitalo javno na vseh trgih, na cestne vogale so nabili njegove prepise, in celo oni, ki so se že pričeli pogajati, so pogajanja zopet prekinili, odločeni, da počakajo te tako hrupno naznanjene pomoči.

Ta nepričakovani dogodek je navdal Richelieuja zopet s prejšnjim nemiro in ga prisilil, da je obrnil oči v noči na obal onstran morja.

Kraljeva armada, ki ni imela skrbij svojega jediniga in resničnega poveljnika, je živela med tem prav veselo; v taboru ni nedostajalo živeža in prav tako tudi ne denarja; vsi oddelki so tekmovali v drznosti in veselosti. Loviti in obešati vohune, izvrševati drzna podjetja na nasipu in na morju, izmišljati in delati

neumnosti, to so bile stvari, s katerimi si je krajšala armada dolge dneve, kajti dolgi so bili, in sicer ne samo za Rochellance, ki sta jih mučila glad in strah pred bodočnostjo, ampak tudi za kardinala, ki jih je tako živahno blokiral.

Če je kardinalu, ki je sedel vedno na konju kakor najnižji orožnik armade, plaval zdajpazdaj njegov zamišljeni pogled po teh napravah, ki so rastle za njegovo hrepenenje mnogo prepočasni in ki so jih stavili pod njegovim vodstvom inženirji, katere je dal poklicati iz vseh kotov kraljestva Francije. „Če je srečal pri tem kakega mušketirja iz stotnije de Réville, je zajezdil proti njemu ter ga pogledal na nenavaden način, in ko je spoznal, da ne pripada našim štirim mušketirjem, so splavali njegovi bistri pogledi in njegove velike misli v drugo smer.

Nekega dne, ko je mučil kardinala neizmeren dolgčas, ko je bil brez vsakega upanja na pogajanja z mestom, brez vsakih poročil iz Anglije, je odjezdil na izprehod, zgolj z namenom, jezdit na izprehod, in pri tem sta ga spremljala, samo Cahusac in La Houdiniere. Ko je jezdit na obrežju in spjal brezkončnost svojih mislij z brezkončnostjo oceana, dospje počasnih korakov na vzvišeno mesto, s katerega opazi za grmom na pesku ležati sedem mož, ki so bili obkroženi od praznih steklenic in so se solnčili, kar je bilo možno v tem letnem času le redkokrat. Štirje izmed teh mož so bili naši štirje mušketirji, ki so hoteli pravkar poslušati čitanje pisma, katero je dobil eden izmed njih. To pismo je bilo tako važno, da so pustili svoje karte in kocke na bobnu in hoteli poslušati.

Ostali trije so poskušali odmašiti opletano steklenico: bili so sluge teh gospodov.

Kardinal je bil, kakor rečeno, slabe volje, in če je bil v takem stanju, je ni bilo stvari, ki bi ga razdra-

žila bolj nego veselost drugih. Poleg tega je prihajal vedno na nenavaden misel, da je vzroka njegove žalosti krivo veselje drugih. La Houdiniere-u in Cahusacu da znamenje, naj obstaneta, sam pa stopi s konja ter se približa tem sumljivim veseljakom, mislé, da mu bode s pomočjo peska, ki napravi njegove korake neslišne, in s pomočjo grmovja, ki zakrije njegov prihod, mogoče vjeti nekaj besed te zabave, ki je bila videti tako zanimiva. Samo še deset korakov od grmovja spozna blebetavega Gaskonca, in vedoč, da so ti možje mušketirji, ne dvomi niti hip, da so ostali trije pač takozvani nerazdružljivi, to se pravi Athos, Porthos in Aramis.

Lahko si je predstavljati njegovo poželenje, da bi poslušal pogovor iz tega skrivališča; njegove oči dobé nenavaden izraz, in kakor tiger se bliža grmovju; toda ne more še slišati več nego posamezne besede brez določenega smisla, ko ga pretrese glasen in kratek vsklik, ki vzbudi objednem tudi pozornost mušketirjev.

Častnik! zakliče Grimand.

„Zdi se mi, da govoriš, dečko,“ pravi Athos, se dvigne z jednim komolcem od tal ter pogleda Grimanda s plameničimi očmi.

In Grimand ne pristavi nobene besede več, ampak samo pokaže s prstom proti grmovju, hoté izdati s tem kardinala in njegovo spremstvo.

Kakor bi trenil, so štirje mušketirji na nogah in pozdravijo spoštljivo.

Kardinal je videti besen.

„Zdi se mi, da si gospodje mušketirji nastavlja jo straže,“ pravi. „Ali nas napada Anglija na kopnem, ali pa se morda smatrajo mušketirji za višje častnike?“

„Monseigneur,“ odvrne Athos, kajti v splošni zmešnjavi ostaneta samo njemu mir in hladnokrvnost

40.000 kron znaša glavni dobiček srečk za gorka zatocišča. Opozarjamo, da bodo srečkanje nepreklicno 23. aprila 1904.

Pozor! Samo Tempeljev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kislá studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Tempeljev“ vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema. Oskrbništvo Bogoških vrelcev.

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican na dan 19. ali pa 23. t. m.

Sestanek ministrov v Opatiji. — Vojna ladija „Dogali“ z laskim ministrom Tittonijem se je vsidrala pred Opatijo ob 2. uri v soboto popoldne. Ob 8. uri zjutraj je šel na ladijo vojvoda d'Avarna; na to je prišel ob 9. uri sekcijski svetnik baron Gagner pozdravit ministra v imenu grofa Goluchovskega. Točno ob 10. uri sta se pripeljala ministri Tittoni in vojvoda d'Avarna v dvorec Flora obiskat grofa Goluchovskega. — Namestnik je obiskal ministra Tittonija na krovu vojne ladije „Dogali“, potem pa poslanika vojvoda d'Avarna v dvorec Angiolina. Grof in grofica Goess sta bila na obedu pri okrajnem glavarju Manussiju ter se vdeležila v soboto zvečer dineja pri grofu Goluchowskem.

Vkljub vsem oporekanjem so politični krogi prepričani, da je sestanek italijanskega in avstro-ogerskega ministra zunanjih zadev velikega političnega pomena. V prvi vrsti sta ministri razpravljala o balkanskem vprašanju. Da so prišle na vrsto tudi trgovinske politične razmere med obema državama, je razvidno že iz dejstva, ker se je pridružil konferencam tudi avstrijski trgovinski minister baron Call. — „Gazzetta di Venezia“ piše z ozirom na ministerski sestanek, da ima Italija zadnja leta mnogo vzrokov, da je nezadovoljna (?) z avstrijsko vlado. Niti glede italijanske vseučilišča v Trstu niti glede trgovinske zveze ni Avstrija storila, kar bi bila lahko storila. Zato bo Tittoni grofu Goluchowskemu vljudno, pa vendar jasno povedal, da je treba imeti potrebne ozire za italijansko vlado in italijansko ljudstvo. Glede Balkana pa piše list, da bo Tittoni istotako odločno povdarjal, da ima tudi Italija tam doli svoje interese za bodočnost.

Društvo „Vesna“ na Dunaju naznanja, da si je najelo s prvim aprilom društveno stanovanje. Pri tej priliki prosijo podpisani odbor vse stare podpornike naj blagovolijo ponoviti podpornino, K 5 — za tekoči III. društveni tečaj. Prosi pa tudi vse prijatelje društva, naj posljeje društvu, ki je v jako slabih gmotnih razmerah, blagohotnih podpor v gotovini ali pa knjig za društveno knjižnico. Društveni naslov je: III. B. Thon-gasse No. 10.

Društvo „Vesna“ na Dunaju priredi svoj II. redni občni zbor 16. IV. 1904. v restavraciji Richter, Dunaj III. Rennweg 3. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega izvanrednega obč. zb. 2. Odborovo poročilo. 3. Por. odsekov. 4. Služajnosti.

Napad na španskega kralja demen-tujejo. Pravijo, da je počila petarda daleč proč od kraljevega stanovanja ter da ni govora o nikakem napadu, pač pa je bil sprejet z velikim entuzijazmom.

Napaden španski min. predsednik. — Ko je šel Maura, španski min. preds. iz cerkve v Barceloni, je skočil k njemu v voz neki G. Michel Artal ter ga napadel. Zabodel ga je z nožem v rebra. Rana je dolga 2 cm. Napadalec je anarhist.

Vsememški poslanec Schreiter v Trstu. — Razni nemskonacionalni listi so bili prinesli te dni to-le poročilo iz Trsta: „V ponedeljek zvečer je došel v Trst državni poslanec Schreiter (Wolfova skupina). Na kolodvoru ga je sprejelo več vsememških pristavev. Naslednjega dne si je poslanec Schreiter ogledal mesto, Miramar in Opčine ter je obiskal nemško državno ljudsko in meščansko šolo na Lipskem trgu. Obisk je trajal dlje časa. Zvečer je bil v gostilni „Eintracht“ domač sestanek, katerega se je udeležilo kakih sto nemških sorojakov. Gospod Pogatschnigg je zaklical pos. Schreiterju dobrodošlico na obali Adrije. Državni poslanec Schreiter se je zahvalil na prijaznem vsprejemu ter je slikal boj proti nikdar sitemu Čestvu in brezobzirnosti in solidarnosti naših narodnih sovražnikov. Govoril je za radikalnejo vzgojo naše mladine in je izjavil končno, kaj treba umevati pod vsememško. Temu s „heil“ klici vsprejetemu govoru so sledile pesem „Wenn alle untreu werden“. „Bismarck-Lied“ in „Wacht am Rhein“. Mej tem je eden učiteljev, kakor zastopnik stanu, ki vzgaja narod, slavil drž. poslanca Schreiterja. Prof. Stark, načelnik društva „Deutsches Haus“, je prosil poslanca, naj soplemenjake na severu interesira za dom tržaskih Nemcev, ki se ima zgraditi. G. Waldl je izražal željo, da bi vsi narodni poslanci, ko prihajajo v Trst, obiskovali svoje tamošnje soplemenjake, in g. prof. Unterborcher se je spominjal nemške ljudske šole, ki se ima zgraditi v Škednju. V svojem zaključnem govoru je povdarjal gospod Ph. Mayer potrebo nemško-političnega društva v Trstu. Večer je bil zaključen s pesmijo „Deutschland über alles“.

Laški senator Miraglia se je posvetoval dlje časa na Dunaju in v Budimpešti glede novih trgovinskih pogojev, med katerimi igra vinska klavzula svojo veliko vlogo. Miraglia je brzojavil v Rim, da je na tem, da se reši vprašanje o vinu povoljno za Italijo. Z druge strani pa se zatrjuje, da so se pri pogodbah glede vina zastopniki Avstro-Ogrske držali strogo čuvanja domačih inte-

teresov, da pa se je dognal modus, s katerim se zadovolji tudi Italija!

Štrajk slaščičarjev. — Iz Budimpešte javljajo dne 10. t. m.: Vsi slaščičarski pomočniki so začeli danes štrajkati. Slaščičarne so priobčile na prodajalnicah oglase, da se je vstavilo delo radi previsokih zahtev pomočnikov. Slaščičarne so bile po dnevu prazne.

Smeg v aprila. — Iz raznih strani, tako iz Tirolske, zgornega Avstrijskega, Češke in Nemčije, prihajajo vesti, da je v zadnjih dneh zapadlo mnogo snega. V Inomostu je n. pr. snežilo nepretrgoma 20 ur.

Tatvine v muzeju. — Iz Neapelja javljajo, da je zmanjkalo v tamkajšnjem muzeju več dragocenih predmetov v vrednosti kakih 300.000 lir. Sodi se, da so bile te tatvine izvršene pod naučnim ministrom Nasijem.

Pravoslavna cerkev v Jokohami porušena. — Kakor smo v tem listu že poročali, je na Japonskem približno 30.000 pravoslavnih vernikov, katerem je na čelu stari ruski vladika Nikolaj. Sedaj poročajo iz Tokija, da je japonska sodrga porušila nedaleč od mesta Jokohama rusko pravoslavno cerkev in mnogo hiš.

Plovni kanal med Dunajem in Trstom? — Dr. V. Wagner, obč. svetnik v Pragi, je izdelal nekako spomenico, v kateri povdarja veliko gospodarsko važnost ter skuša dokazati tudi, da se izplača, ako se napravi plovni kanal med Dunajem in Trstom. To pisanje imajo sedaj na Dunaju v občinskem svetu.

59.800 vreč riža je prišlo v nedeljo v Trst po angleškem parniku „Jumna“ iz Basaina in Port-Saïda.

V Kotoru se je bil vstavil laski parnik „Molfetta“. Avstr. zandarmerija je hotela preiskati parnik, ne da bi odložila orožje. Kapitan pa se je temu protivil ter se udal šele, ko je rekla žandarmerija, da začne streljati ter je poklicala oddelek vojaštva. Laska vlada je baje takoj uvedla preiskavo o tem slučaju ter bo baje zahtevala zadoščenje. Tudi avstr. vlada je uvedla preiskavo.

Značilen pojav. — Reski „Nove list“ javlja: Na razsvetljavi v Opatiji dom bivanja cesarjevega je pošiljal parnik „Elöre“ z električnimi reflektorjem na Opatijo in Učko rudeče, bele in zelene zarke — madžarsko trobojnico. Hrvatskim solskim otrokom so pa zabranili nositi hrvatske trobojnice!

Sleparije Nasljeve. — Preiskava proti sleparijam bivšega naučnega ministra Nasija spravlja vedno več zanimivosti na dan. Tako se je našlo, da so iz fonda za podporo učiteljskih vdov in sirot dobivale redne mesečne dohodke: ena likarica perila, ena služkinja, ena koncertna pevka in ena — babica.

Zopet druga oseba je dobivala mesečno podporo s klasično opazko „à mortu“ (mrtva je)! Kako toplo se je minister brigal za svoj volilni okraj Trapani, dokazujejo bogate pošiljave dragocenih zbirk in slik v to mesto. Nadalje je ustanovil v Trapaniju višjo tehnično šolo z 38 profesorji za 112 učencev in mornarsko šolo s 24 profesorji za — 29 učencev. Seveda so Trapani z navdušenjem vedno volili Nasija v parlament.

Velik požar je divjal na Etnografskem v kraju Gjerogj-Sarhegy ter uničil 160 hiš z blagom in živino.

Dnevni opravki japonskega vojaka. — Pozimi vstanejo japonski vojaki ob 5. poleti ob 4. uri zjutraj. Četrť ure pozneje že pripravljajo zajtrk: riž, sočivje, mrzlo meso in dve časi čaja. Ob 6. uri se prično vaje. Vsake pol ure pet minut odmora. Tekom enega leta izstrelji vsak vojak 250 ostrih streliv. Popoldne je ravno tak obed, kakor zjutraj. Vsak drug dan dobi vojaštvo mesto mesa ribe. Od poludne do 2. ure je odmor ali notranja služba. Od 2. do 6. ure zvečer so zopet vaje, nakar sledi večerja. Namesto riža v najnovejšem času vojaki dobe zvečer ržen kruh. Od 7. do 9. ure zvečer je izhod. Mej manevri je služba jako trda; hrana obstoji takrat iz polne pesti riža in neke omake.

Za ruski vojni fond. — Mnogo petrograjskih klubov je sklenilo, da prostovoljno obdačijo vsak zavoj igralnih kart s 25 kopejkami za vojni sklad. Drugi kljubi so zopet sklenili, da izročijo temu skladu vse globe, ki jih plačajo igralci. V ta namen so se globe povisale. Na ta način dobi vojni sklad lepe svote, ako se ta običaj vpelje po celi Rusiji. Vedeti je namreč treba, da se je lani prodalo v Rusiji 563.596 zavojev kart za 3.609.365 rubljev. Ako se vsak zavoj obdači z 20 kopejkami, znaša to svoto 1.692.650 rubljev.

Plače in pokojnine v japonski vojski. — Plača japonskih vojakov in častnikov je majhna, a pokojnina se neznatnejša. Za vzdrževanje izsluženih vojakov in njihovih potomcev obstoje 3 razredi. V prvi razred spadajo žene in otroci v vojni padlih vojakov; v drugi spadajo tisti, ki so ponesrečili v službi; v tretji razred so uvrščeni se le invalidje. Pokojnine v 2. in 3. razredu so zelo nizke. Vdove in otroci prvega pokojninskega razreda dobivajo in sicer žene in otroci navadnega vojaka 36—86 jenov (1 srebrni jen je 5 kron), podčastnika 60—150 jenov, poročnika 180 jenov, nadporočnika 200 jenov, stotnika 300 jenov, majorja 450, podpolkovnika 600 in polkovnika 750 jenov. Vdova zgubi pa pokojnino, ako se zopet omoži. Plače japonskih častnikov so malo večje. Neki japonski list pravi, da more malokateri stotnik primerno živeti.

visokega gospoda, katera ga nista zapustila nikdar, »Monseigneur, če mušketerji niso v službi ali pa so svojo službo končali, pijejo in kockajo ter so pri tem za svoje slugo zelo visoki častniki.«

»Sluge,« zamrmra kardinal, »sluge, ki imajo nalogo, opozoriti svoje gospode, če gre kdo mimo, niso več sluge, ampak straže.«

»Vaša Eminenca pač uvidi, če bi ne bili tako previdni, da smo izpostavljeni nevarnosti, da vas pustimo iti mimo, ne da bi vam izkazali svoje spoštovanje ter se vam zahvalili za naklonjenost, ki ste nam jo izkazali s svojim prihodom. Ti si pravkar želel prilike, d'Artagnan,« nadaljuje Athos, »da bi se zahvalil Monseigneurju; zdaj jo imaš, porabi jo.«

Te besede so bile izgovorjene z ono neomahljivo hladnokrvnostjo in mirnostjo, ki je odlikovala Athosa v urah nevarnosti, in z ono uljudnostjo, ki mu je naredela v izvestnih trenutkih več valičnostnosti nego rojenim kraljem.

D'Artagnan se približa ter zajecelja nekaj besed zahvale, ki kmalu utihnejo pred temnimi kardinalovimi pogledi.

»To je za stvar brez pomena, gospodje,« reče kardinal, katerega vse to ni moglo odvrniti od njegovega prvotnega namena, »to je za stvar brez pomena, gospodje; jaz nisem prijatelj tega, da navadni vojaki zategadel, ker imajo prednost, da služijo v privilegiranim oddelku, igrajo visoke gospode, in bojni red velja za nje prav tako kakor za druge.«

Athos pusti, da kardinal stavek popolnoma konča, nato pa se pokloni v znamenje, da se strinja z njim, in odgovori:

»Zdi se mi, Monseigneur, da nismo na nikak način zanemarjali bojnega reda. V tem hipu nimamo službe in mislili smo, če nimamo službe, da moremo

porabiti svoj čas, kakor se nam zljubi. Če smo tako srečni, da nam hoče dati Vaša Eminenca kako povelje, smo pripravljani pokoriti se vam. Saj vidite, Monseigneur,« nadaljuje Athos, nagubaje svoje čelo, kajti način izpovedovanja mu je pričel postajati nadležen, »da smo vzeli s seboj orožje, da moremo biti takoj pri roki.«

In pri tem pokaže kardinalu štiri muškete, postavljene v obliki piramide poleg bobna s kockami in kartami.

»Vaša Eminenca more biti prepričana,« pristavi d'Artagnan, »da bi vam bili prišli naproti, če bi bili le mogli slutiti, da prihajate vi v tako majhnem spremstvu proti nam.«

Kardinal se vgrizne v svoje brke in ustnice.

»Ali veste, kaki ste, ko tičite vedno skupaj, vedno zastraženi od svojih služabnikov?« pravi kardinal. »Videti ste kakor štirje zarotniki.«

»Ah, kar se tiče tega, imate prav, Monseigneur,« pravi Athos, »in res smo se zarotili, kakor je mogla videti Vaša Eminenca oni dan po našem prvem sestanku. Samo da smo se zarotili zoper Rochellance.«

»Ej, gospodje politiki,« odvrne kardinal in ragubančji svoje čelo, »v vaših glavah bi bilo možno odkriti mnogo neznanih skrivnosti, če bi bilo mogoče v njih čitati, kakor ste vi čitali pismo, katero ste pri mojem prihodu hitro skrili.«

Athos silno zarudi in stopi za korak proti njegovi Eminenci.

»Človek bi rekel, da nas res sumite, Monseigneur, in nas izprašujete kakor sodnik. Če je tako, naj se blagovoli Vaša Eminenca izraziti določnejše, in vedeli bomo, pri čem smo.«

»In če bi vas izpraševal kakor sodnik,« odvrne

kardinal, »pomnite, da sem izpraševal tudi druge, in so odgovarjali.«

»Saj sem rekel tudi Vaši Eminenci, Monseigneur, da rabite samo vprašati, in mi bomo odgovarjali.«

»Kakšno pismo je bilo to, gospod Aramis, katero ste hoteli čitati, pa ste je hoteli skriti?«

»Žensko pismo, Monseigneur.«

»O, razumem,« pravi kardinal, »pri takih pismih je treba diskretnosti; toda izpovedniku jih je že mogoče pokazati, in kakor veste, sem jaz dobil blagoslove.«

»Monseigneur,« pravi Athos z mirom, ki je bil tem strašnejši, ker je šlo pri tem odgovoru za glavo, »pismo je pisala ženska, toda podpisana ni niti Marion de Lorme niti madame d'Aiguillon.«

Kardinal prebledi kakor smrt, oči se mu zabliškajo; obrne se, kakor bi hotel Cahusacu in La Houdiniere-u nekaj ukazati. Athos zapazi to ter stopi za korak proti mušketa, po katerih se ozro trije prijatelji kakor možje, ki niso pripravljani, da bi se dali zapreti. Kardinal je imel samo dva moža, mušketerjev je bilo, če jim prištejemo slugo, sedem: premišljal je, da bi bili stranki v boju še bolj nejednaki, če so Athos in njegovi tovariši res zarotniki; in zato se izpremeni vsa njegova jeza v smehlaj.

»Prav, prav,« reče, »vi ste hrabri mladeniči; ponosni kakor solnce, zvesti tudi na skrivnem; v tem, da čuvate sebe, ko tako skrbno pazite na druge, pač ni nič hudega. Gospodje, noči, ko ste me spremili k »Rudečemu Golobu«, nisem pozabil. Če bi se imel na svojem današnjem potu bati kake nevarnosti, bi vas prosil za vaše spremstvo; ker pa se mi ni ničesar bati, ostanite, kjer ste, in končajte, kar ste pričeli s steklenicami, igro in pismo. Z Bogom, gospodje!«

(Dalje pride.)

Narodni shod v Samoboru. — V Samoboru na Hrvatskem je nastala dne 10. t. m. na narodnem shodu nepopisna medsebojna rabuka. Predsednik, opozicijski poslanec Kiepah, je bil ranjen in s trudom rešen uboja. Mestni blagajnik Vuković je težko ranjen in oropan. Slovenec Kogoj, skrit na mrtvaški nosilnici, je izprosil na koljenih življenje. Duhovščina je prva odnesla petain prepustila razdivjani narod brezcilnim strastem. Poslopje kotarske oblasti je bilo znotraj popolnoma razdejano, s petrolejem polito in zažgano; blagajna razbita in oropana, vsi akti so vničeni. Istotako v poslojpu podobčine Podvrh. Orožniško vojarno je rešil oddelek topničarjev. Požarna bramba je delala v noč. Orožništvo je stalo onemoglo. Iz Mirnovca dosli peš vojaki ondotne baterije. Topničar Pernjak je bil ustreljen nesrečno iz lastne vrste. Došlo je vojaštvo iz Zagreba. Zdaj vlada mir.

Verski prestopi iz narodnih nagibov. — Dne 20. t. m. se začne pri sodišču v Marmaroš-Szigetu kazenska razprava proti nekaterim slovaškim politikom, ki so razvili akcijo za prestop Slovakov v pravoslavje. Vzrok takemu gibanju je madjarizacija, ki jo hočejo uvesti napram Slovakom tudi potom cerkve. Za to gibanje sta vedela patrijarh, Branković in nadškof Bogdanović. Istotako iz narodnih nagibov je izstopilo v galiski vasi Zalucze 580 Malorusov iz grško-katoliške v pravoslavno vero.

Katoliško vseučilišče v Solnogradu. — V osrednjem odboru katoliškega vseučilišnega društva je večina za to, da se katoliško vseučilišče otvori že s šolskim letom 1904/5. ali pa vsaj drugo jesen. V prvi vrsti se prikloni že obstoječi bogoslovni fakulteti modroslovna fakulteta, za katero je baje dovolj „izbornih katoliških učenjakov“. Bas v tem vprašanju je nastala močna opozicija v katoliških krogih, ki zahtevajo, da se ali istočasno ustanovi tudi pravoslovna fakulteta, ali pa se naj s celo zadevo se počeka.

Blvša španska kraljica Izabela je umrla 9. t. m. Izabela II., Marija Luiza, se je rodila 10. oktobra 1830. ter je sledila svojemu očetu Ferdinandu VII. na prestolu dne 23. septembra 1833. pod varstvom svoje matere kraljice Marije Kristine. Revolucija je meseca septembra 1868. pregnala Izabelo iz Španije, nakar se je leta 1870. odpovedala prestolu na korist svojemu sinu, poznejšemu španskemu kralju Alfonzu XII. († 1886). Zadnja leta je bivala kraljica Izabela stalno v Parizu.

Vojna med Rusi in Japonci.

Ruski junaki.

O boju pred Čemulpom smo poročali že svoj čas, kolikor je bilo znano o njem. Sedaj pa popisuje ta boj v laskem listu „Matino“ v Neaplju očividec, ki je videl na laski ladiji „Elba“ ves dogodek. Najraznejši listi ponatiskujejo ta popis, katerega podajemo v nastopnem tudi našim čitateljem.

„Matino“ piše: Ko sta ob zori 9. februarja 1904. zapazili ruski bojni ladji „Varjag“ in „Korejec“ sovražni namen japonskega brodovja, sta sklenili odpluti iz luke. Ob poludvanajstih sta dvignili sidre. „Varjag“ je plul prvi. Vsi smo bili prepričani, da se velikan pripravlja na samomor. Mostovi nevtralnih ladij so bili mahoma napolnjeni. Urnebasni „hura! hura!“ klici so zadoneli in veličastna ruska himna je odmevala po morski obali. Zrak je bil čist, morje mirno. Namah je zavladala grobna tišina, vse je trepetalo in nestrpljivo čakalo bodočih dogodkov. Ladji ste se zaljili. Le semtertja so se še čuli zvoki ruske himne. Nakrat smo opazili na japonski admiralski oklopnici signale. To je bilo povelje, da se naj ruski ladji udaste! Za odgovor so se dvignile zastave na drogih in jamborih „Varjaga“ in malega „Korejca“. Ponosno in veselo so plavali v zraku veliki ruski prapori. Ruski znaki so plapolali v vetru in se svetili v solncu ponosno, samozavestno. To je pomenilo boj. Kake štiri kilometre od pristraniškega nasipa se je pričel boj. Sedem japonskih oklopnice se je zagnalo za „Varjagom“ in „Korejcem“. Strelji so padali kakor toča in uničili stranice, mostove in stolpe „Varjagove“. Krasna ladja je nakrat zginita v gosti megli črna dima, — a v kratkem se je zopet pokazala črna, a zareča na vseh krajih. Besno se je branila vseh sovražnih napadov. Treskanje topov je odmevalo po hribih, dolinah, med gorami, v vseh zalivih in po celi okolici.

Okoli „Varjaga“ je morje kar vrelo. Rusi so uvideli, da jim ni rešitve. „Varjag“ je krenil proti luki. Zastava je še vedno ponosno plapolala na jamboru. Sedaj se je „Varjag“ približal „Elbi“. Na krju ni bilo videti živega bitja. Na mostovih kupi mrtvecev med bombami in granatami. Tu tam je se tlela kaka granata in kri je tekla v potokih, mešajoč se s prahom. Dimniki so bili raztrgani. Plošče oklopja in stolpov so spuščale grgrajočo vodo v ladjo, da se je polagoma nagnila na levo stran in se jela potapljati. Ropotanje strojev je ponehalo, čulo se je samo stokanje, obupni klici ranjencev. Nevtralne ladje so takoj spustile v morje rešilne čolne, ki so brž odpluli „Varjagu“ in „Korejcu“ na pomoč. Slednji je bil skoro neposkodovan, zakaj Japonci so streljali večinoma le na križarko. Rešilne akcije Japonci niso ovirali. Prvi, ki je skočil na krov „Varjaga“, je bil zdravnik „Elbe“. Na krovu ni bilo ne enega, ki bi ne bil ranjen. Obramba je bila junaska, titanska! Strašen pogled! Povsodi samo mrtveci in ranjenci! Povsodi smrt! Nabrali smo 100 ranjencev, kojih desetina je že umirala in jih spustili v svoj rešilni čoln. Nekoji so vzeli sabo za spomin kosčke potapljačice se ladje in se ih te poslavliali od nje. Na mestu, kjer se je zvršila — zaloigra, se je potopil tudi „Varjag“. V istem hipu se je prikazalo na obzorju drugo japonsko brodovje, spremljano od množice transportnih ladij, in izkrcalo na korejska tla prve oddelke invazijske vojske. Vse rešilno delo je vodil poveljnik „Korejca“. Ko je bilo končano, je odplul s svojo ladjo v majhen samotni zaliv. Nakrat se je nekaj zasvetilo na ladji, čul se je grozovit pok in „Korejec“ je prenehal biti! Le posamezni kosci ladje so se plavali po morski gladini. „Korejec“ se je sam končal, da ni prisel sovražniku v roke. To je bil junaski čin, dostojen, da bi se opeval v epopeji.

Odlikovanja v ruski vojski.

Poveljnik oklopnjace „Cesarevič“ Grigorovič in poveljnik eskadre v Kvantungu Matusevič sta imenovana za svoje odlikovanje pred sovražnikom za kontreadmirala. Prvi je ob enem imenovan poveljnikom v Port Arturu. Poveljnikom oklopnjace „Cesarevič“ je pa imenovan kapitan Vasiljev. Podadmiral Skrydlov je odlikovan redom Aleksandra Nevskega, general Stesel redom sv. Ane I. razreda. Minister za železnice knez Hilkov je prejel za vodstvo pri prevažanju vojaških čet prek bajkalskega jezera red belega orla.

Potovanje ruskega carja na bojišča.

Varšavski dopisnik „Dziennika Poznanskoga“ piše o potovanju carja Nikolaja na bojišča tako-le: Razna znamenja kažejo, da misli car odpotovati na bojišča. Najprej ostane v sibirskem mestu Irkutsku, a ko prične poletje ter skopni sneg in prične tudi prava vojna, poda se na bojišča. To se daje lahko sklep ti že iz tega, ker so neki ruski časniki prinesli vest, da je bil en del policije glavnega mesta poslan v Irkutsk. V Rusiji je že tradicionalna navada, da se poda car osebno na bojišča. Car Aleksander I. je sodeloval osebno v vojnah proti francoskemu cesarju Napoleonu I., Nikolaj I. je bil leta 1854—1856 v krimski vojni, Aleksander II. leta 1877. na Balkanu v rusko turški vojni, kjer je tedanj prestolonaslednik in poznejši car Aleksander II. bil tudi poveljnik levega krila duhovske vojske pri Dobouči. Zato je povsem mogoče, da se tudi sedanji car Nikolaj II. poda v vztočno Azijo; vendar se to ne zgodi pred 15. majem in to radi tega, ker je sedaj prevažanje prek bajkalskega jezera od dne do dne nevarnejše. Led na jezeru se je sicer začel že tajati, vendar je še tako debel, da ledolomi ne zamorejo še napravljati pota za ladije.

Železnica na bajkalskem jezeru.

„Novostim“ brzojavljajo iz Irkutsk, da so zopet razložili tračnice na bajkalskem jezeru, ker se je začel led tajati. V vsem so rabili to železnico samo 4 tedne. Prek nje je slo 1693 tovornih vagonov, 436 vagonov za osebe in 65 lokomotiv. Stroški za gradnjo te železnice so znašali 250.000 rubljev.

„Rusu“ se iz najzanesljivejšega vira iz Pariza poroča, da je ruska vlada dobila nedvomne dokaze o zavezniški zvestobi predsednika Loubeta in celega ministerstva v roke. Napram francosko-angleški pogodbi zavzema Rusija vseskozi prijazno stališče, ker je prepričana, da bo le-ta za njo le koristna, zlasti pri sklepanju mira z Japonsko.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar

v Gorici na Kornu št. 8.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

V Št. Petru pri Gorici
se odda v najem hiša z vrtom,

zelo primerna za malo družino ali upokojenega gospoda. — Naslov pové upravništvo.

Odlikovana kamnoseška delavnica
Ivana Culot

kakor tudi zaloga nagrobnih spomenikov, marmornatih podob, fotografij v porcelani, raznih izdelkov za cerkve itd. se nahaja odslej v

ulici Sv. Antona št. 16

(blizu cerkve)

ne več na Kornu.

C. kr.
priviligirani

aparati za
krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku št. 5.
Edina civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso pripravo za vojaški stan, nepremočljive haveloke in sobne Sakeje. Posebno priporočam ravnodošle površne obleke za dame in obleke za dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

Službe išče.

Mož nekaj čez 40 let star, želi vstopiti v kako službo v mestu Gorica, bodisi v kak magazin, kot magaziner, ali pa kot pisar v kako pisarno. — Zmožen je, razum slovenskega jezika tudi nemškega, italijanskega in hrvaškega v govoru in pisavi. — V služaju, da je za oddati kaka dobro vpejljana gostilna na dobrem prostoru v Gorici, prevzame tudi to. Vstopi tudi v kako vinsko trgovino kot magaziner. Več o tem ter natančni naslov, pové upravništvo »Soče« v Gorici.

Kerševani & Čuk
v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele
svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pusk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokolo jamciva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnica

nove sestave, koje od de ae in leve strani vodo vleče in mečejo. V vsakem položaju delujoče krstanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

11 129 odlikovanj 11

Prosiva zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nosilje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarov. Opozarja na svojo bogato izber

kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, šteditnikov po brezpriherni niskih cenah.

Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškoftjo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nasitljiv v Gorici.
Pocinkana žica za vinograde po zaljubljenih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade
Izplačava vsakemu, kdor dokaže a potrdil najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

Po tovarniških cenah

razprodam radi pozne zimske sezone vse zaostalo zimsko blago kakor:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, irakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozorja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najboljših modercev vsake cene.

Za vsakega najbolje naložen denar posebno pa z ozirom na vedno dvigajoče se cene vsega volnenega in bombazastega blaga.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 23. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %, s 1/2 % uradnino. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K=129.026. — Hranilne vloge 1.479.006.70. — Posojila 1.443.030.10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reser vni zalog 68.050.90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Najboljša reklama

za **Ilirske testenine** je fakt, da jih slovenske dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva

vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spiljetu ter Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

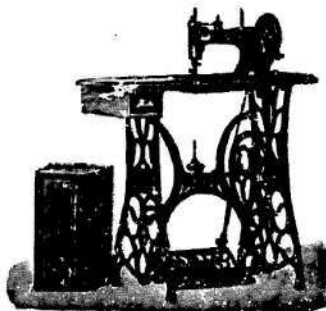
Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje. Zadržanki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.300—
b) vplačani 405.188—
Dana posojila 1.631.164—
Vloge 1.203.438—

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno ni ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravni za umetno vezenje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamci se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio šte. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Predzadnji teden.

Zrebanje nepreklicno
23. aprila 1904.

Glavni dobitek
kron **40.000** kron

Srečke za gorka zatočišča
à 1 Krono

priporočajo
G. Gentili, V. A. Jona, V. Micheistädter & Co., D. Pincherle,
menjalnice v Gorici.

Debitke v blagu se ne izplačajo v gotovini.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

= Josipu Kordinu v Ljubljani, =
pred Škofijo št. 3.

Anton Pečenko

Vrta ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

pristna bela in črna vina izvipevskih, furlanskih, brislih, delmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzore.

Cene zmerne. Potreba počena.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošilja zastonj in poštnino preste

Hanns Konrad,
tvornica ur in eksportna hiša
Meer št. 249. — (Česko).

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10.

priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Anton Krušič

trgovec in krojaški mojster
v Gorici, ulica Gius. Verdi št. 33.

naznanja slavn. občinstvu, da je dobil ravnokar **sveže angleško in avstrijsko blago** raznih vrst v veliki izbiri za bližajočo se spomladno sezono.

Enako je dospela ravnokar velika izbira **gotovih oblek in površnikov za pomladansko sezono.**
Za izdelek iz čistnega blaga jamčim.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarna se v lastnej baročni hiši
Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.